

**MEMÒRIA
D'ACTIVITATS DE LA
FUNDACIÓ ACSAR 2019**

1-PRESENTACIÓ/

2-PROJECTES, ACTIVITATS I JORNADES/

2.1-12a EDICIÓ DEL CURS DE FORMACIÓ EN MATÈRIA D'ASIL I PROTECCIÓ INTERNACIONAL/

2.2- VI JORNADA SOBRE EL DRET D'ASIL PER MOTIUS D'ORIENTACIÓ SEXUAL I IDENTITAT DE GÈNERE/

2.3- SESSIONS INFORMATIVES PER A SOL·LICITANTS D'ASIL I PERSONES REFUGIADES/

2.4- PROJECTE UNINTEGRA/

2.5- PRESENTACIÓ D'APPS 4 REFS

2.6- OBSERVATORI DE LES MIGRACIONS I EL REFUGI A CATALUNYA/

2.7- JORNADA AMB GRITIM-UPF I RESOMA

3-ESTUDIS I PUBLICACIONS/

3.1- BARÒMETRE D'OPINIÓ PER L'OBSERVATORI CATALÀ DE LES MIGRACIONS I EL REFUGI A CATALUNYA: ESTUDI PRELIMINAR/

3.2- MANUAL DE BONES PRÀCTIQUES I PROJECTES D'ÈXIT PROVAT PER L'ACOLLIDA, ATNECIÓ, INFORMACIÓ, ASSESORAMENT, INCLUSIÓ I INTEGRACIÓ DE PERSONES REFUGIADES/

1-

PRESENTACIÓ

La Fundació ACSAR es va constituir al març de 2005 amb l'objectiu de recollir i posar en valor l'experiència i la trajectòria pionera de l'Associació Catalana de Solidaritat i Ajuda als Refugiats (ACSAR), que des dels anys 70 havia estat referents en matèria de l'asil i el refugi tant a Catalunya com a Espanya.

La raó de ser de la Fundació és transformar la praxi i l'assistència directa coneixement i aprenentatge, a fi de contribuir a la reflexió i el debat sobre els fenòmens de mobilitat internacional i de diversitat i cohesió social. L'objectiu últim és contribuir a la construcció d'una societat plural i diversa que tingui un compromís ferm amb la igualtat de gènere, els drets humans i la igualtat de drets de ciutadania.

L'activitat duta a terme fins ara per part de la Fundació ACSAR s'alinea amb els objectius d'estudiar el fenomen de la immigració a Catalunya i Espanya en el marc europeu i internacional, sensibilitzar la societat fomentant debats que facilitin el coneixement i respecte mutu entre els diferents col·lectius, prestigiar i divulgar el concepte d'asil, donar suport a les iniciatives col·lectives de barris i pobles per tal de fomentar la cohesió social i l'intercanvi cultural, així com oferir tallers de formació dirigits a l'administració pública local, entitats i altres professionals de cara a una adequada gestió de la realitat social fruit del fet migratori.

L'any 2012 la Fundació ACSAR inicia una etapa de renovació empesa per un context de crisi multidimensional que fa necessari reafirmar i reforçar la missió de contribuir a la construcció d'una societat plural i diversa, en igualtat de drets i que aprofundeixi en el desenvolupament d'oportunitats de cara a la satisfacció de les necessitats bàsiques i dels interessos estratègics de la ciutadania, alhora que reforçar la vessant dels deures i responsabilitats necessaris per a una convivència democràtica. És en aquest entorn que el pensament i anàlisi de noves polítiques públiques que afavoreixin els processos de mobilitat humana i de cohesió social es fan més necessaris que mai.

Actualment l'entitat articula la consecució dels seus objectius a través de les següents línies de treball:

- Asil i protecció internacional
- Cohesió i mobilitat social
- Gestió de la Diversitat en el món laboral
- Gestió de la Diversitat religiosa
- Drets i ciutadania
- Llengua i diversitat
- Retorn voluntari
- Migracions i desenvolupament
- Tràfic i trata de persones

Al mateix temps la cruesa i persistència de l'anomenada crisi de les persones refugiades obliga a multiplicar esforços en diferents fronts per proporcionar ajuda als milers de persones que fugen de la guerra i altres conflictes. És en aquesta línia que l'any 2016 es va iniciar, un projecte de suport socioeducatiu i recuperació emocional per a refugiats de guerra que es troben a centres d'acollida a Grècia. Al llarg de l'any 2017 aquest projecte no només s'ha consolidat com un dels eixos vertebradors de l'acció de la Fundació, sinó que ha crescut ampliant el nombre de col·laboradors i suports institucionals.

2-

PROJECTES, ACTIVITATS I JORNADES

2.1-

12a EDICIÓ DEL CURS DE FORMACIÓ EN MATÈRIA D'ASIL I PROTECCIÓ INTERNACIONAL

Finançament: Generalitat de Catalunya (18.800€ incloent sessions informatives per a sol·licitants d'asil i persones refugiades) i Ajuntament de Barcelona (3.250€).

Resum activitat: Aquest any s'han celebrat la 12a edició del curs de Formació en Matèria d'Asil i Protecció Internacional, que és un curs d'orientació jurídica que al llarg de 13 temes impartits en 26 hores lectives té la finalitat de millorar les capacitats de les persones i institucions que treballen o volen treballar aquesta matèria. El curs va tenir lloc entre l'octubre i el desembre de 2019 i es va dirigir a advocats, juristes, funcionaris de la Administració Pública, estudiants, assistents socials, organitzacions del tercer sector i a persones en general amb interès en la matèria. Al finalitzar el curs es proporciona un certificat d'aprofitament del curs als i les alumnes.

El curs manté el seu objectiu fonamental de capacitar a professionals a efectes de desenvolupar-se amb suficiència en el coneixement teòric i pràctic en matèria d'asil i apatridia, així com en orientar, assistir i portar la defensa de casos. Es pretén assolir aquest objectiu a través de classes presencials expositives, dirigides per professionals amb àmplia experiència en el sector, basades en els fonaments jurídic-teòrics i projectades a la praxi i les seves peculiaritats.

La direcció del curs va recaure, una edició més, en José Luis Nvumba, advocat de l'ICAB especialista en matèria d'asil i refugi. Al seu torn, l'equip docent del curs d'asil està format per professionals del món de l'asil, el refugi i els Drets Humans, en la majoria de casos membres d'entitats amb una dilatada trajectòria en el camp del refugi. En concret:

- José Luis Nvumba, advocat ICAB.
- Gerard Català, advocat de la Creu Roja al SAIER.

- Anna Figueras, advocada de la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat (CEAR).
- Rosa Cendón, psicòloga de SicarCat.
- David Casadevall, advocat al SAIER.
- Marisol Batalla, advocada, Coordinadora Comissió d'estrangeria i Protecció internacional del CICAC
- Ana Homet, advocada de l'ICAB

El temari de la novena edició del curs va ser el següent:

Tema I.- Presentació del curs i exposició dels seus objectius.

Asil: origen històric: breu ressenya. La Unió Europea i el sistema comú d'asil.

La Protecció Internacional: règim Jurídic regulador. Concepte jurídic. Anàlisi de les diferents causes de persecució i la seva conceptualització. Especial referència a la persecució per pertinença a determinat grup social: la orientació sexual i els motius de gènere.

Tema II.- Vies legals i segures per a persones que busquen la Protecció Internacional:

mecanismes de reubicació i reassentament; sol·licitud de protecció internacional en ambaixades i consolats; corredors humanitaris. Altres vies.

Tema III.-Els actes de persecució: característiques i formes. Els Agents de persecució.

Els agents de protecció: referència al Protocol de Estambul. Necessitats de protecció internacional sorgides "in situ. La protecció subsidiària: concepte jurídic. Danys greus: conceptualització legal. La prova i la seva dificultat: prova indiciària. Jurisprudència. Causes d'exclusió i causes de denegació del benefici de la protecció internacional i de la protecció subsidiària.

Tema IV.- L'apatrídia: règim jurídic regulador. Referències dins la Llei d'asil i de la

Protecció Subsidiària. Concepte jurídic: jurisprudència. Sol·licitud: legitimació, llocs de presentació. Formularis i documentació. Tramitació i instrucció. Concessió, denegació: efectes i documentació. Compatibilitat amb l'asil: elements comuns i diferenciadors. La realitat derivada de la praxis.

Tema V.- Àrees geogràfiques productores de refugiats. La seva relació amb les diferents causes de persecució motivadores del Dret a la Protecció Internacional: Àsia, Orient Mitjà, l'Àfrica, Amèrica Llatina i Europa Oriental. Àrees productores d'apàtrides: causes sociopolítiques. Àrees no productores de refugiats i apàtrides, considerades segures. Concepte de país segur: efectes jurídics.

Tema VI.- La trata de persones: El seu impacte en las víctimes. Protocols d'actuació.

Tema VII.- Dret a la sol·licitud de Protecció Internacional, en territori nacional: beneficiaris, lloc, termini i forma de presentació. Drets i obligacions del sol·licitant. Efectes de la sol·licitud. Formularis i documentació del sol·licitant. Causes d'inadmissió a tràmit: per falta de competència i per falta de requisits. El rol de l'ACNUR. Termini per a la resolució i silenci administratiu (referència i anàlisi de la jurisprudència). Especial referència a la Unió Europea i al Reglament sobre els criteris per determinar el país responsable. Formularis.

Tema, VIII.- Sol·licitud de Protecció Internacional en frontera: concepte de frontera i règim jurídic regulador. Lloc i forma de presentació. Efectes de la sol·licitud: la permanència del sol·licitant en el lloc fronterer durant la tramitació de la sol·licitud. Causes d'inadmissió a tràmit: efectes. Termini de resolució, el seu còmput i silenci administratiu. El rol de l'ACNUR. El dret de reexamen. L'inadmès: és possible la seva devolució?, règim jurídic aplicable. Especial referència al *Non refoulement* i la interdicció de l'art. 3 de la Convenció contra la Tortura. L'admès a tràmit: documentació, mesures cautelars. Condicions d'acollida al sol·licitant de protecció Internacional: prestacions socials i dret al treball.

Tema IX.- El polissonatge. Responsabilitats: règim jurídic. Protocol oficial d'actuació: llums i ombres. Polissonatge i protecció Internacional.

Tema X.- La minoria d'edat i la protecció Internacional. Règim jurídic: normativa relativa a l'asil i normativa relativa a la minoria d'edat i el seu anàlisi. Menors acompanyats. Menors no acompanyats: el desemparament del menor. Altres persones vulnerables.

Tema XI.- Fase d'instrucció de la sol·licitud:

La Tramitació d'Urgència: circumstàncies determinants. Especial referència a sol·licituds de protecció Internacional formulades en Centres d'Internament d'Estrangers. El procediment ordinari: accés a l'expedient i al seu impuls. El rol i la importància de l'instructor. El rol i la importància de l'ACNUR. La importància i el rol del Lletrat. Aportació de més proves. La Proposta de l'Instructor. La C.I.A.R: Proposta de Resolució Definitiva. Resolució: òrgan competent i notificació. Altres formes de finalització de l'expedient: la caducitat, el desistiment i el silenci administratiu.

Tema XII.- La concessió de la Protecció Internacional, o de la Protecció Subsidiària, i els seus efectes: documentació, prestacions socials i econòmiques, dret de residència i treball, nacionalitat. Matrimoni. El manteniment de la unitat familiar: El dret a l'extensió familiar de l'asil i el dret al reagrupament familiar. El cessament i la revocació de la Protecció Internacional. Procediment. L'expulsió de l'asilat. La denegació de la Protecció Internacional: efectes. Els recursos administratius contra les resolucions definitives: règim jurídic regulador. El recurs de revisió.

Tema XIII.- El control jurisdiccional de l'activitat administrativa en matèria de Protecció Internacional i d'Apatrídia. Actes expressos i presumptes susceptibles de recurs. El dret a la justícia gratuïta. Recurs contra la resolució d'inadmissió a tràmit: Òrgan competent. Terminis d'interposició. Legitimació i representació. Procediment i la seva tramitació. Finalització. Recursos: apel·lació. Mesures cautelars i cautelarríssimes: Incidents del judici principal. Recurs contra la resolució denegatòria de l'asil: Òrgan competent. Terminis d'interposició. Legitimació i Representació. Procediment i tramitació. Finalització. Recurs de Cassació.

2.2-

VI JORNADA SOBRE EL DRET D'ASIL PER MOTIUS D'ORIENTACIÓ SEXUAL I IDENTITAT DE GÈNERE

Finançament: Ajuntament de Barcelona (1.200€). Generalitat de Catalunya (infraestructura i material) i Àmbit LGTBI de CCOO (desplaçament).

Resum activitat: Aquesta jornada va donar continuïtat a la col·laboració del Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada (CEJFE), el Col·legi d'Advocats Penal Internacional (BPI-CAPI) i la Fundació Catalana de Solidaritat i Ajuda al Refugiat (ACSAR) a l'hora d'abordar l'asil i el refugi des de la perspectiva específica d'alguns col·lectius especialment vulnerables. En les darreres edicions es va tractar de forma general el dret d'asil de les persones homo, trans, i intersexuals (LGTBI), així com el dret d'asil en casos de violència masclista i el tràfic de persones (2016), els casos específics de les persones lesbianes i de les persones transsexuals (2017), o la proliferació de l'extremisme d'odi (2018).

Enguany, es va enfocar en la vulneració de drets humans a Europa i a la Mediterrània respecte l'orientació sexual i la identitat de gènere, amb una perspectiva geogràfica àmplia i amb l'experiència de professionals i activistes d'Europa i l'Orient Mitjà. Durant les ponències es va connectar els motius de persecució amb una de les seves causes principals, com és, la constant vulneració dels drets humans cap al col·lectiu LGBTI, tant a països MENA (Middle East and North Africa) com europeus. La jornada va tenir una vessant jurídica pel que fa a l'asil i l'acollida d'aquelles persones que fugen dels seus països d'origen per motius d'orientació sexual i identitat de gènere, i a la vegada va tenir testimonis directes dels efectes de les polítiques o pràctiques que vulneren els drets de les persones LGBTI a l'

Ponents:

1- **Núria Clèries Nerín** (Directora del CEJFE), **Carles Campuzano Canadés** (President de la Fundació ACSAR), **Jaume Antich Soler** (Secretari general del Col·legi d'Advocats Penal Internacional) i **David Llistar Bosch** (Director de Justícia Global i Cooperació Internacional de l'Ajuntament de Barcelona) van inaugurar la jornada.

2- **Jonathan Mastellari**. Fundador i president d'Intersectionalities and More (IAM). La seva ponència va tractar sobre "Col·lectiu LGBTI i refugiats a Itàlia".

3- **Lynn Dika**. Activista i artista de Beirut, investigadora de la heteronormativitat blanca i membre del col·lectiu Drag Queer That. La seva ponència va tractar sobre "Gènere, diversitat i refugiats al Líban".

4- **Nessrin El Hachlaf Bensaid**. Directora de l'àrea jurídica de Kifkif. La seva ponència va tractar sobre "Dret d'asil, diversitat sexual i de gènere i discursos de regressió."

5- **Abdón Rojas Rodríguez**. Coordinador del Grup de Drets Humans Lambda, col·lectiu LGBT+ per la diversitat sexual, de gènere i familiar. La seva ponència va tractar sobre "Acollida i integració".

6- **Anna Figueras Saladié**. Coordinadora del Servei Jurídic de la CEAR-CCAR. La seva ponència va tractar sobre "Perspectiva jurídica i reptes legals".

7- **David Querol Sánchez**. Advocat, bocal de la Subcomissió d'Estrangeria del Consejo General de la Abogacía de España (CGAE), president de la Comissió d'Estrangeria de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Mataró (ICAMAT), membre del CAPI i de la CJPI-DH de l'ICAB. Va moderar les reflexions conjuntes i el torn obert entre ponents i públic.

2.3-

SESSIONS INFORMATIVES PER A SOL·LICITANTS D'ASIL I PERSONES REFUGIADES

Finançament: Generalitat de Catalunya (18.800 € incloent 12a edició del Curs de Formació en Matèria d'Asil i Protecció Internacional).

Resum de l'activitat: Les sessions informatives per a sol·licitants d'asil i persones refugiades es van organitzar amb la finalitat que un expert en matèria de protecció internacional expliqués i assessorés sobre els tràmits necessaris a realitzar davant l'administració pública per accedir a drets bàsics. Així doncs, l'objectiu principal de les sessions ha estat la cerca de l'apoderament d'aquests col·lectius mitjançant la proporció d'informació relativa a l'educació, la inserció al món laboral, l'accés a l'habitatge o la salut.

El funcionament d'aquestes sessions s'ha inspirat a en el realitzat en altres espai de lluita social, com la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca; mitjançant un o diversos dinamitzadors (depèn del dia) s'han resolt de forma col·lectiva els dubtes del assistents. A més, tot i que el públic principal d'aquestes sessions eren sol·licitants d'asil, persones refugiades i immigrants, també van assistir de forma reduïda tècnics i assistents socials,

ja que són persones que solen treballar amb els col·lectius en qüestió, i era una forma que obtinguessin informació i eines necessàries per al seu àmbit laboral.

Aquest any s'han realitzat un total de 4 sessions, amb una mitjana d'entre 5 i 10 assistents per sessió, i unes 15 hores totals d'assessorament.

2.4-

PROJECTE UNINTEGRA

Finançament: Comissió Europea (78.820€ incloent la creació i presentació *d'Apps 4 Refs*).

Resum de l'activitat: El projecte UNINTEGRA té com objectiu donar resposta a les necessitats de la població refugiada a Grècia, treballant a dos nivells: directament amb els nouvinguts per tal d'abordar les necessitats bàsiques d'inclusió, i treballant per la promoció d'actituds receptives a les societats d'acollida.

Aquest projecte es realitza en partenariat amb la Universitat de Santiago de Compostela, la National and Kapodistrian University of Athens (NKUA), la Universitat de Minho, la Fundació Universitaria Balmes i el Consell Local de Santiago de Compostela.

Amb sis línies de treball diferenciades, la Fundació ACSAR en desenvolupa dues, que són les següents:

- Suport socioeducatiu i de recuperació emocional i psicològica per a les persones refugiades a Grècia

Aquesta línia de treball s'aborda de diferents maneres. Es treballa directament amb la població refugiada en l'atenció de les seves necessitats, desenvolupant activitats a terreny i dutes a terme per personal voluntari català desplaçat a Grècia. D'altra banda, es realitzen formacions i creen eines de treball per al personal humanitari que treballa en l'atenció directa a les persones refugiades.

2.5-

PRESENTACIÓ D' APPS 4 REFS

Finançament: Comissió Europea (78.820€ incloent el projecte Unintegra).

Resum de l'activitat: El 15 de febrer s'ha presentat a la seu de la Comissió Europea de Barcelona l'aplicació *Apps 4 Refs*, una eina que té l'objectiu d'ajudar les persones refugiades a integrar-se a les societats d'acollida.

Aquesta aplicació reuneix en un sol lloc informació i accés a diferents serveis que puguin ser útils a les persones refugiades que han arribat a Grècia com ara on dirigir-se per fer tràmits administratius o on trobar serveis sanitaris i d'emergències. A més, també incorpora informació sobre aspectes relacionats amb l'oci i la cultura a la ciutat. APPS4REFS està disponible per a dispositius Android i també existeix la versió web i de moment s'ha posat en marxa i l'estan utilitzant els refugiats que viuen a Grècia.

La convocatòria de premsa es va realitzar per part de la Representació de la Comissió a Barcelona. A través dels seus canals habituals, es va fer una crida per a la presentació d' *Apps 4 Refs* al públic general. Diferents mitjans eren presents i, posteriorment, van fer difusió de l'existència de l'aplicació a través de premsa i ràdio.

El primer ponent de la jornada va ser Ferran Tarradelles (director de la Representació de la comissió Europea a Barcelona). Seguidament, Carles Campuzano (president de la Fundació ACSAR) va mostrar la utilitat i les avantatges de l'ús de l'aplicació creada. Posteriorment, David Campos (responsable tècnic del desenvolupament de l'aplicació).

2.6-

OBSERVATORI DE LES MIGRACIONS I EL REFUGI A CATALUNYA

Finançament: Generalitat de Catalunya (30.200€ incloent Baròmetre d'Opinió per a l'Observatori Català de les Migracions i el Refugi).

Resum de l'activitat: El mandat per a establir l'Observatori de les Migracions es troba recollit a al Pacte Nacional per a la Immigració de Catalunya del 2008, així com als

diferents Plans de ciutadania i immigració (2009-2012, 2017-2020) i l'Informe sobre la integració de les persones immigrades a Catalunya 2015.

Amb la voluntat d'assolir aquest objectiu, i amb el suport d'Obra Social "la Caixa", la Fundació ACSAR vol impulsar l'establiment de l'Observatori català de les Migracions i el Refugi. La Fundació parteix de la premissa que, gairebé una dècada després que el Pacte Nacional per a la Immigració de Catalunya del 2008 recollís per primera vegada la necessitat d'establir l'Observatori, calia tornar a situar l'Observatori al mig de l'agenda pública. Així mateix, des de la Fundació ACSAR es considera que la diversitat de la societat catalana, la crisi econòmica, l'anomenada crisi de refugiats i el clima polític a nivell europeu envers les migracions, entre d'altres factors, són elements que posen de manifest una necessitat creixent per dotar-se d'un Observatori de les Migracions o un Observatori de les Migracions i el Refugi com han fet altres comunitats autònomes com Andalusia, el País Vasc, Navarra o les Illes Canàries. L'objectiu de l'Observatori serà realitzar una fotografia afinada de quina és la situació actual de les persones migrades i d'origen divers en els diferents àmbits de la realitat per tal de poder avaluar i informar les polítiques públiques d'immigració i serveis públics.

Al llarg del 2019, la Fundació ACSAR va continuar les entrevistes i reunions amb institucions públiques, entitats, agents econòmics i socials, així com experts de les universitats catalanes amb l'objectiu d'articular el futur Observatori de les Migracions i el Refugi i conèixer la predisposició per a col·laborar i participar en el projecte. D'aquesta manera, es va aconseguir establir una àmplia xarxa, amb institucions, entitats i experts disposats a col·laborar de diferent manera i a diferents nivells. Aquestes són les institucions, entitats, agents econòmics i socials i universitats amb què es van realitzar reunions:

- Generalitat de Catalunya : Chakir El Homrani (Conseller de Treball, Afers Socials i Famílies); Secretari d'Igualtat, Migracions i ciutadania (Oriol Amorós); Servei Públic d'Ocupació; Departament d'Educació; Departament de Salut.

- Diputacions : Diputació de Barcelona, Diputació de Girona, Diputació de Tarragona, Diputació de Lleida.
- Ajuntaments : AMB i Ajuntaments de Barcelona, Sabadell, l'Hospitalet de Llobregat, Tarragona, Lleida, Terrassa, Vic i Santa Coloma de Gramanet.
- Entitats municipalistes : Federació de Municipis i Associació de Municipis.
- Agents econòmics i socials : Foment del Treball, Pimec, CCOO, UGT. Unió de Pagesos.
- Entitats : Fedelatina, Associació de treballadors Pakistanesos, Centre Filipí de Barcelona, Fundació Ibn Batura, Associació Llum del Nord, Fundació Obra Social de la Caixa (Fundació CaixaBank), CIDOB, IMED, Taula del Tercer sector, Creu Roja, CITE, Càritas, Adoratius SICAR, Fundació Migra Studium, Irídia, SOS Racisme, Stop Mare Mortum.
- Consorcis : Consorci Barcelona Zona Franca.
- Universitats : Universitat Pompeu Fabra, Universitat de Barcelona, Universitat Autònoma de Barcelona, Universitat de Tarragona.

Un dels objectius de l'Observatori Català de les Migracions i el Refugi és la producció d'una base de dades estadístiques en forma de visor web, capaç d'aplegar de forma intuïtiva i transversal dades sobre les migracions i el refugi que normalment estan disperses, incompletes i sense comparatives temporals ni en contrast amb altres dades rellevants. En aquest sentit, la Fundació ACSAR es va posar en contacte amb un equip tècnic especialitzat, per tal d'establir un acord de col·laboració amb un menor cost (però tot i això, força elevat) que amb altres empreses; l'objectiu era posar en marxa un visor web, enllaçat amb la pàgina web de la fundació. Entenent la gran complexitat que estava suposant el projecte, s'espera que el visor web estigui llest entre el 2020 i el 2021.

De la mateixa manera que fa l'Institut Nacional d'Estadística, l'Idescat, l'Euro baròmetre, la Generalitat de Catalunya o la DGAIA, es posaran en aquest visor web dades estadístiques i indicadors que requeriran de convenis de col·laboració o de cessió de dades, així com del seu tractament posterior. Conjuntament amb Instrategies (un "think & do" especialitzat en assumptes europeus i internacionals, i focalitzat en migracions, mobilitat i gestió de la diversitat), es van crear una sèrie d'indicadors a desplegar en el futur visor web-

2.7-

JORNADA AMB GRITIM-UPF I RESOMA

Finançament: A càrrec de GRITIM-UPF.

Resum de l'activitat: La Fundació ACSAR ha participat en l'organització de la Jornada "Interculturalism and Migration Observatories; Evidences, Policy approaches and social ties", conjuntament amb GRITIM-UPF (representat pel catedràtic Ricard Zapata), UPF, RESOMA i la Generalitat de Catalunya. La jornada es va realitzar el mes de gener 2020, però la preparació i el seguiment es van iniciar el maig del 2019. La sessió va tenir lloc al Departament d'Afers Socials de la Generalitat de Catalunya. Carles Campuzano, president de la Fundació ACSAR, va participar amb Oriol Amoros, Ricard Zapata i Zeynep Kash en l'obertura de la jornada. Va ser una oportunitat per a presentar el projecte Observatori de les Migracions i el Refugi a Catalunya.

3-

ESTUDIS I PUBLICACIONS

3.1-

BARÒMETRE D'OPINIÓ PER L'OBSERVATORI CATALÀ DE LES MIGRACIONS I EL REFUGI A CATALUNYA: ESTUDI PRELIMINAR

Finançament: Generalitat de Catalunya (30.200€ incloent Observatori de les Migracions i el Refugi a Catalunya).

Resum de l'informe: A partir del context explicat en l'apartat "Observatori de les Migracions i el Refugi a Catalunya", la Fundació ACSAR ha comptat amb la col·laboració d'Instrategies per avançar en la concepció de l'Observatori, i pensar conjuntament algunes eines de treball útils que donin resposta a les necessitats d'informació i coneixement que hi ha sobre el fenomen migratori a Catalunya i alhora, serveixin per dotar de contingut a l'Observatori.

D'aquesta conjunció surt la proposta d'elaborar un Baròmetre d'opinió per l'Observatori de les Migracions a Catalunya sobre les percepcions i actituds en relació a la població d'origen estranger. El baròmetre vol servir d'instrument transversal en les diferents àrees de treball que es proposa abordar l'Observatori, com són el coneixement (dades), la incidència (seguiment i prospectiva d'acció pública) i la reflexió i el debat.

El Baròmetre d'opinió per l'Observatori de les Migracions a Catalunya sobre les percepcions i actituds en relació a la població d'origen estranger busca determinar la percepció ciutadana sobre la realitat de la població estrangera a Catalunya, en termes de volum, orígens, etc.; així com els efectes percebuts sobre la realitat a Catalunya. Es busca iniciar una sèrie de treball que permeti conèixer l'estat d'opinió, coneixement i actituds de la població de Catalunya sobre les qüestions de la immigració i el refugi a casa nostra.

L'objectiu del Baròmetre és oferir una millor comprensió de les actituds públiques en relació a la immigració, amb la intenció de permetre reflexions posteriors, en el marc de

l'Observatori, que permetin explorar el per què de determinades actituds en relació amb la immigració, prestant especial atenció al paper dels discursos públics i mediàtics, i proporcionar recomanacions per un millor tractament, sòlid en dades i menys polaritzat, a l'hora de parlar de migracions, refugi i convivència.

Aquesta primera proposta de Baròmetre d'opinió vol complementar-se amb altres iniciatives similars per, malgrat les dimensions i espais de treball diferenciat, permetre un cert nivell de comparativa. En aquest sentit, i per tal de construir la primera proposta de preguntes que complementarien el Baròmetre, s'han utilitzat tres fonts d'inspiració principals. Per una banda, l'Eurobaròmetre especial sobre integració de la població immigrada a la Unió Europea de 2018 que ofereix una perspectiva sobre la percepció de la immigració en els diferents països de la Unió Europea. La inclusió de les preguntes d'aquest eurobaròmetre permetrien una comparativa de la situació a Catalunya en relació als països de la Unió Europea. En segon lloc, es vol aprofitar algunes de les preguntes recollides en l'estudi "Public attitudes on migration: rethinking how people perceive migration" elaborat per l'OPAM-Observatori sobre les Actituds Públiques sobre Migració del Migration Policy Center de l'Institut Universitari Europeu de Florència, per encàrrec del ICMPD i amb finançament del Programa EUROMED Migration IV de la Unió Europea. Finalment, es vol aprofitar el treball de continuïtat dut a terme per l'Ikuspegi, l'Observatori de la Immigració al País Basc, una iniciativa pionera i molt interessant que també observa anualment les percepcions i actituds de la població basca en relació amb les qüestions de la migració i el refugi.

La proposta de bateries que es presenta a continuació volen servir de guia per estructurar el baròmetre d'opinió. En ocasions, es les preguntes requeririen d'un desglossament diferenciat per poder ser operativitzades. L'objectiu d'aquest primer exercici no és arribar a aquest nivell de precisió sinó identificar els espais i temes de debat sobre els quals després articular les preguntes concretes. Per la mateixa raó, no s'entra en determinar la fitxa tècnica per desenvolupar el baròmetre.

La bateria de temes que es plantegen s'il·lustren amb exemples de les diferents fonts utilitzades per facilitar-ne la comprensió i visualització. La selecció intenta simplificar la

primera proposta de treball del baròmetre en termes de recollida i tractament de dades, però s'ha d'entendre com una primera proposta de treball que poder enriquir segons les capacitats disponibles en el número d'enquestes i preguntes que es puguin portar a terme.

3.2-

MANUAL DE BONES PRÀCTIQUES I PROJECTES D'ÈXIT PROVAT PER L'ACOLLIDA, ATENCIÓ, INFORMACIÓ, ASSESSORAMENT, INCLUSIÓ I INTEGRACIÓ DE PERSONES REFUGIADES (Iniciat i finançat el 2018)

Finançament: Àrea Metropolitana de Barcelona (9.091€)

Resum de l'activitat: El manual de Bones Pràctiques identifica i agrupa 20 bones pràctiques que han resultat com a essencials a partir de les trobades amb agents i institucions socials gregues i catalanes que treballen en l'àmbit de la recepció, integració, informació i integració de refugiats. L'objectiu del Manual és presentar una sèrie de dades relatives als projectes d'integració implementats a Grècia per part de la Fundació ACSAR remarcant l'exitosa col·laboració entre entitats públiques i privades que han treballat per a respondre a les necessitats de les persones refugiades.

El manual és el resultat d'un projecte de cooperació entre la Fundació ACSAR i el Communication and Media Psychology Lab (CoMePsy) de la National and Kapodistrian University of Athens (NKUA). Construït a partir del coneixement d'integració social i l'experiència derivada del projecte UNINTEGRA, el manual cerca crear un intercanvi de bones pràctiques entre institucions gregues i catalanes per a treballar amb les persones refugiades arreu del món.

La selecció de les bons pràctiques ha estat basada en les següents àrees:

- Estratègies i eines d'integració social.
- Suport emocional i psicològic.
- Atenció als grups vulnerables.
- Iniciatives i plans de govern local.
- Formació a professionals humanitaris.

- Educació i orientació laboral.

Aquest projecte ha estat finançat pel Departament de Relacions Internacionals i Cooperació de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, amb l'objectiu principal de promoure mecanismes democràtics que afavoreixen la participació de diversos actors involucrats en la governança urbana i metropolitana.